

Inteligența Artificială

Universitatea Politehnica București
Anul universitar 2013-2014

Adina Magda Florea

Curs nr. 11

Prelucrarea limbajului natural

- Prelucrare LN pt achizitia cunostintelor
- Prelucrare LN pentru comunicare

1 – Prelucrare LN pt achizitia cunostintelor

1.1 Modele ale limbajului

- Gramatici: recursiv numarabile, dependente de context (GDC), independente de context (GIC), regulate (GR)
- 1980 – GIC si GDC
- Apoi si GR

Fernando Pereira: *"The older I get, the further down the Chomsky hierarchy I go"*

Modele N-gram

- **Model N-gram de caractere** – **distributie de probabilitate** peste secvente de caractere
- $P(c_{1:N})$ – probabilitatea unei secvente de N caractere, c_1 la c_N
$$P(\text{"the"}) = 0.27 \quad P(\text{"zgq"}) = 0.000000002$$
- O secventa de simboluri de lungime n – **n-gram**
 - unigram, bigram, trigram
- Un model N-gram este definit ca un lant Markov de ordin $N-1$ (probabilitatea unui caracter depinde de caracterele precedente)

Modele N-gram de caractere

■ Trigram

$$P(c_i|c_{1:i-1}) = P(c_i|c_{i-2:i-1})$$

$$P(c_{1:N}) = \prod_{i=1,N} P(c_i|c_{1:i-1}) = \prod_{i=1,N} P(c_i|c_{i-2:i-1})$$

Un model trigram a unui limbaj de 100 caractere

$$P(c_i|c_{i-2:i-1})$$

are 1 mil intrari

Modele N-gram de caractere

Ce putem face cu un astfel de model?

- **Identificarea limbajului** = fiind dat un text se determina in ce limba este scris (99%)
- Construiește un model trigram caracter pentru fiecare limbaj candidat l
- $P(c_i|c_{i-2:i-1},l)$; este nevoie de aprox 100 000 caractere pt fiecare limbaj

$$l^* = \underset{l}{\operatorname{argmax}} P(l|c_{1:N}) = \underset{l}{\operatorname{argmax}} P(l) * P(c_{1:N}|l) = \\ \underset{l}{\operatorname{argmax}} P(l) * \prod_{i=1,N} P(c_i|c_{i-2:i-1},l)$$

- **Alte aplicatii:**
 - verificare ortografie, clasificare texte in fct de tipuri, identificarea numelor proprii,...

Modele N-gram de caractere

Omogenizarea modelelor

- *Problema:* pt secvente de caractere comune, cam orice corpus va da o estimare buna ($P(\text{" th"})=0.15$)
- Dar $P(\text{" ht"})=0$ http?
- *Solutie*
- Calculam N-gram si pentru secvente cu $P=0$ sau f mica
- Calculam N-1-gram + interpolare

$$P(c_i|c_{i-2:i-1},l) = \alpha_1 P(c_i|c_{i-2:i-1},l) + \alpha_2 P(c_i|c_{i-1},l) + \alpha_3 P(c_i)$$

$$\text{cu } \alpha_1 + \alpha_2 + \alpha_3 = 1$$

Evaluarea modelelor – prin validare incrucisata

Modele N-gram de cuvinte

- In acest caz vocabularul este mai mare
- Daca max 100 car in cele mai multe limbaje, sute de mii, milioane de cuvinte
- Cuvinte noi
- Putem adauga un cuvant <NEC> in vocabular (sau mai multe)
- Bigramele si trigramele sunt mai bune decat unigramele

1.2 Clasificarea textelor

- Clasificare sau apartenența la o clasă
- Identificare limbaj, clasificare tip text, analiză stării induse, detecție spam

Detecție spam

Not-spam (Ham)

Spam

m_1, m_2, \dots

n_1, n_2, \dots

- "for cheap" "you can buy" – n-gram de cuvinte
- "yo,u d-eserve" – n-gram de caractere

Detectie spam

- Calculez $P(\text{Mesaj}|\text{Spam})$ $P(\text{Mesaj}|\text{Ham})$
- Clasific mesaj nou

$$\underset{C \in \{\text{Spam}, \text{Ham}\}}{\operatorname{argmax}} P(C|\text{Mesaj}) = \underset{C \in \{\text{Spam}, \text{Ham}\}}{\operatorname{argmax}} P(\text{Mesaj}|C) * P(C)$$

unde $P(C)$ este estimat prin numararea nr de mesaje din Spam si Ham

- Se reprezinta mesajul ca o multime de caracteristici $(\text{car}_i, \text{val}_i)$ si se poate aplica un algoritm de clasificare (invatare)
- Caracteristici – cuvinte din vocabular
- Valori – nr de aparitii in mesaj
- Alg posibili: K-nearest-neigh, SVM, AD, Bayes naiv

1.3 Regasirea informatiei

- Scop: Gasirea documentelor care sunt relevante pentru o cerere utilizator

Un sistem de IR (Information Retrieval) poate fi caracterizat de:

- **Un corpus de documente** – paragrafe, pagini, texte pe mai multe pagini
- **Interogarea (query) in limbajul de interogare** – lista cuvinte, cuvinte adiacente, op logici, op nelogici (near)
- **Multimea rezultat** – multimea de documente relevante pentru query
- **Prezentarea rezultatelor** – lista ordonata, grafic, etc.

Regasirea informatiei

Primele sisteme IR – **Boolean keyword model**

- Fiecare cuvant din text tratat ca un flag
- Limbajul de interogare – expresii logice peste cuvinte
- Dezavantaje – o singura masura, greu de specificat query

Sisteme actuale - **Functie scor IR**

- Modele statistice bazate pe contoare de cuvinte
- Functia **BM25** (proiectul open source Lucene)
- BM25
 - **Term Frequency (TF)** – frecventa cu care apare un cuvant din query in document
 - **Inverse Document Frequency (IDF)** – ex "in"
 - **Lungimea documentului** – doc mai scurte cu toate cuvintele din query sunt mai bune

Regasirea informatiei

TF(q_i, d_j) pt **N** documente – nr de aparitii q_i in documentul d_j

DF(q_i) – **Document frequency counts** – nr de documente care contin cuvantul q_i

Fiind dat un document d_j si un query cu cuvintele $q_{1:N}$ avem

$$BM25(d_j, q_{1:N}) = \sum_{i=1}^N IDF(q_i) * \frac{TF(q_i, d_j) * (k + 1)}{TF(q_i, d_j) + k(1 - b + b \frac{|d_j|}{L})}$$

$|d_j|$ - nr cuvinte din documentul d_j

$L = \sum_i |d_i| / N$ – lungimea medie a documentelor din corpus

k, b – determinati prin validare incrucisata, valori tipice:

$$k=2.0, b=0.75$$

$$IDF(q_i) = \log \frac{N - DF(q_i) + 0.5}{DF(q_i) + 0.5}$$

Regasirea informatiei

- Difcil de aplicat BM25 fiecarui document din corpus
- **Hit list** = index creat anterior care refera pentru fiecare cuvant din vocabular documentele ce contin acel cuvant
- Pt un query, se face intersectia intre *hit list* si cuvintele din query si se face cautarea numai pe aceasta intersectie
- BM25 – model care trateaza cuvintele ca fiind independente
- **Imbunatatiri**
 - Corelatii
 - Cuvinte derivate, omonime

Evaluarea sistemelor IR

■ **Precision** **Recall**

- 100 documente cu 1 query pt care obtinem o multime de 40

	In multime	Nu in multime
Relevant	30	20
Nerelevant	10	40

- **Precision** = $30/(30+10) = 0.75$ – procentul de documente relevante din multimea obtinuta
- **Recall** = $30/(30+20) = 0.6$ – procentul de documente relevante din colectie care sunt in setul rezultat
- Recall este mai greu de calculat
- Se pot combina $2PR/(P+R)$

Regasirea informatiei

- Page Rank (Brin and Larry Page 1998 Google)
- In loc sa caute documente cu masuri IR cat mai mari, dau prioritate documentelor de calitate
- Paginile cu multe *in-links* au scor mare
- Page Rank – o distributie de probabilitate – persoana navigheaza pe Web sa ajunga la o anumita pagina

$$PR(p) = \sum_{in_i \in Bp} \frac{PR(in_i)}{C(in_i)}$$

- $PR(p)$ – rangul paginii p
- Bp – multimea paginilor care au link la pagina p
- in_i – paginile care au link la p (paginile din Bp)
- $C(in_i)$ – nr de *out-links* in pagina in_i catre p

Ex: A, B->A,C, C-> A, D-> A,B,C $PR(A) = PR(B)/2 + PR(C)/1 + PR(D)/3$

Regasirea informatiei

$$PR(p) = \frac{1-d}{N} + d \sum_{in_i \in Bp} \frac{PR(in_i)}{C(in_i)}$$

- $PR(p)$ – rangul paginii p
- Bp – multimea paginilor care au link la pagina p
- in_i – paginile care au link la p (paginile din Bp)
- $C(in_i)$ – nr de *out-links* in pagina in_i
- N – nr total de pagini in corpus
- d – damping factor – probabilitatea ca sa ramana pe aceeaasi pagina
- Calculat iterativ – se incepe cu paginile cu $PR(p,0)=1/N$ si itereaza actualizand rangurile pana la convergenta

$$PR(p, t+1) = \frac{1-d}{N} + d \sum_i \frac{PR(in_i, t)}{C(in_i)}$$

1.4 Extragerea informatiei

- **Scop:** achizitia cunostintelor prin analiza unui text cu focalizare pe aparitia unei clase particulare de obiecte si a relatiilor dintre aceste obiecte
- Exemple tipice
 - extragerea din pagini web a adreselor (cu campuri strada, nr, etc.)
 - meteo – temp, vat, precipitatii, etc.

Extragerea informatiei

■ Atomate finite

Templates

- Extrage informatii relevante unui obiect – valorile unor attribute predefinite
- Se defineste un template (pattern) pentru fiecare atribut de extras
- Template-ul este definit de un automat finit (expresii regulate)
- Template – **prefix regex**, **target regex**, postfix regex
- **price** **[\$][0-9]*([.][0-9][0-9])?**

Extragerea informatiei

- Daca template-ul se potriveste 1 data – extrage target regex
- Daca nu se potriveste de loc – atribut lipsa
- Daca se potriveste de mai multe ori – prioritate, mai multe versiuni de template (prefix regex de ex)
- Intereseaza **Recall**

2 – Prelucrare LN pentru comunicare

2.1 Comunicare

- *Definitie:* schimbul intentional de informatie generat de producerea si perceperea semnelor dintr-un sistem partajat de semne conventionale

- Componentele comunicarii
 - intentie
 - generare Emitator
 - sinteza

 - perceptie
 - analiza Receptor
 - desambiguare
 - incorporare

Acte de comunicare

J. Austin - How to do things with words, 1962, J. Searle - Speech acts, 1969

Un act de comunicare:

- **locutie** = fraza spusă de locutor
- **illocutie** = înțelesul dorit să fie comunicat de locutor (performativă)
- **prelocutie** = acțiunea care rezultă din locutie

Maria i-a spus lui Ion: "Te rog închide ușa"

locutie

illocutie continut

prelocutie: **ușa închisă**

Categorii ilocutionale

- **Asertive**
- **Directive**
- **Permisive**
- **Prohibitive**
- **Declarative**
- **Expresive**

2.2 Modele limbaj

- Modelele n-gram sunt bazate pe secvențe de caractere, cuvinte
- Problema: complexitate = 10^5 cuvinte în vocabular
 $\Rightarrow 10^{15}$ probabilități de trigramuri de estimat!
- Modele de limbaj bazate pe structura gramaticală
- Categoriile lexicale (parts of speech): substantiv, adjectiv, etc
- categorii sintactice: grup substantival, grup verbal, etc.
- Structuri de fraze

Definire limbaj

- Lexicon, categorii deschise si inchise
- Analiza lexicala
- Gramatici
- Analiza sintactica (pars oratoris)
- Terminale, neterminale
- Reguli de rescriere ($LHS \rightarrow RHS$)

- Analiza semantica
- Analiza pragmatica

2.3 Gramatici

- Gramatici independente de context probabilistice (GICP)

VP → Verb [0.70]

| Verb NP [0.30]

- Determinare probabilitati
 - de proiectant
 - pe baza de treebanks (fraze deja analizate corect), de ex. Penn Treebank
(<http://www.cis.upenn.edu/~treebank/>)

Gramatici

- Lexicon

Noun → **breeze** [0.10] | **wumpus** [0.15] | **ball** [0.15] ...

Verb → **is** [0.10] | **see** [0.10] | **smells** [0.10] | **hit** [0.10]...

Adjective → **right** [0.10] | **left** [0.10] | **smelly** [0.15] ...

Adverb → **here** [0.05] | **there** [0.05] | **ahead** [0.02] ...

Pronoun → **me** [0.10] | **you** [0.03] | **I** [0.10] | **it** [0.10] ...

RelPronoun → **that** [0.40] | **who** [0.20] ...

Name → **John** [0.1] | **Mary** [0.01] ...

Article → **the** [0.40] | **a** [0.30] | **an** [0.10] ...

Preposition → **to** [0.20] | **in** [0.10] | **on** [0.05] ...

Conjunction → **and** [0.50] | **or** [0.10] | **but** [0.20]...

Gramaticici

■ Sintaxa

S → NP VP	[0.90]	I feel a breeze
S Conjunction S	[0.10]	I feel a breeze and it stinks
NP → Pronoun	[0.30]	I
Name	[0.10]	John
Noun [0.10]	[0.10]	pit
Article Noun	[0.25]	the wumpus
NP PP	[0.10]	the wumpus in 1,3
NP RelClause	[0.05]	the wumpus that is smelly
VP → Verb	[0.40]	stinks
VP NP	[0.35]	feel a breeze
VP Adjective	[0.05]	smells dead
VP PP	[0.10]	is in 1,3
VP Adverb	[0.10]	go ahead
PP → Preposition NP	[1.00]	to the east
RelClause → RelPronoun VP	[1.00]	that is smelly

Top-Down Parsing

"John hit the ball"

1. S
2. $S \rightarrow NP, VP$
3. $S \rightarrow \text{Noun}, VP$
4. $S \rightarrow \text{John}, \text{Verb}, NP$
5. $S \rightarrow \text{John}, \text{hit}, NP$
6. $S \rightarrow \text{John}, \text{hit}, \text{Article}, \text{Noun}$
7. $S \rightarrow \text{John}, \text{hit}, \text{the}, \text{Noun}$
8. $S \rightarrow \text{John}, \text{hit}, \text{the}, \text{ball}$

Bottom-Up Parsing

1. John, hit, the, ball
2. Noun, hit, the, ball
3. Noun, Verb, the, ball
4. Noun, Verb, Article, ball
5. Noun, Verb, Article, Noun
6. NP, Verb, Article, Noun
7. NP, Verb, NP
8. NP, VP
9. S

Analiza sintactica

- **Eficienta** – dupa ce analizam un subsir, se memoreaza rezultatul – **chart** – **chart parser**
- GIC – orice subsir/fraza analizata pe o ramura a a.d. poate fi utilizata pe alta ramura
- Chart parser-ul **CYK** (J. Cocke, D. Young, T. Kasami)
- Gramatica trebuie sa fie in forma normala Chomsky
- $X \rightarrow \text{cuvant}$ (reguli lexicale)
- $X \rightarrow Y Z$ (reguli sintactice)

Analiza sintactica

- CYK foloseste un spatiu de $O(n^2m)$, n – nr cuvinte, m – nr neterminale, pentru a construi o **tabela de probabilitati P**
- Timp $O(n^3m)$
- Nu examineaza toti a.d. posibili ci calculeaza probabilitatea celui mai probabil a.d.
- Toti subarborii sunt implicit reprezentati in tabela P de unde se pot obtine daca dorim

algoritm CYK(cuvinte, gramatica) **intoarce** **P**, o tabela de probabilitati

$N \leftarrow \text{Lungime (cuvinte)}$

$M \leftarrow \text{nr de neterminale in gramatica}$

P \leftarrow matrice de $M \times N \times N$, initial 0

/* insereaza reguli lexicale pt fiecare cuvant */

pentru $i=1 \dots N$ **repeta**

pentru fiecare regula de forma $(X \rightarrow \text{cuvant}_i, [p])$ **repeta**

P[**X**, **i**, 1] $\leftarrow p$

/* combina primul si al doilea net din RHS a regulilor sintactice, incepand cu cele mai scurte */

pentru $\text{lung} = 2 \dots N$ **repeta**

pentru $\text{start} = 1 \dots N - \text{lung} + 1$ **repeta**

pentru $\text{lung1} = 1 \dots \text{lung} - 1$ **repeta**

$\text{lung2} \leftarrow \text{lung} - \text{lung1}$

pentru fiecare regula de forma $(X \rightarrow Y Z [p])$ **repeta**

P[**X**, **start**, **lung1**] $\leftarrow \text{MAX}(\text{P}[\text{X}, \text{start}, \text{lung1}],$

P[**Y**, **start**, **lung1**] $\times \text{P}[\text{Z}, \text{start} + \text{lung1}, \text{lung2}] \times p)$

intoarce **P**

sfarsit

2.4 Definite Clause Grammar (DCG)

- Gramatici BNF - probleme
- Utilizare LP
- Gramatici cu clauze definite (DCG)
- Fiecare regula din gramatica poate fi vazuta ca o regula din DCG
- Fiecare categorie sintactica se reprezinta printr-un predicat cu un argument sir

Definite Clause Grammar (DCG)

- $\text{NP}(s)$ este adevărat dacă s este NP
$$S \rightarrow \text{NP VP} \text{ devine}$$
$$\text{NP}(s1) \wedge \text{VP}(s2) \Rightarrow S(\text{append}(s1,s2))$$
- Parsing = inferență logică
- Bottom-up parsing – forward chaining
- Top-down parsing – backward chaining
- Aceeași gramatică utilizată atât pentru analiză cât și pentru generare

In BNF

$S \rightarrow NP VP$

In LP / DGC

$NP(s_1) \wedge VP(s_2) \Rightarrow S(\text{Append}(s_1, s_2))$

BNF

$\text{Noun} \rightarrow \text{ball} \mid \text{book}$

In LP / DGC

$(s = \text{“ball”} \vee s = \text{“book”}) \Rightarrow \text{Noun}(s)$

BNF, DCG, Prolog

BNF	FOPL/DCG	PROLOG
$S \rightarrow NP \ VP$ $NP \rightarrow \text{Noun}$ $\text{Noun} \rightarrow \text{stench}$ $\text{Noun} \rightarrow \text{wumpus}$ $VP \rightarrow \text{Verb}$ $\text{Verb} \rightarrow \text{smells}$ $\text{Verb} \rightarrow \text{kills}$	$NP(s1) \wedge VP(s2) \Rightarrow S(\text{append}(s1,s2))$ $\text{Noun}(s) \Rightarrow NP(s)$ $\text{Verb}(s) \Rightarrow VP(s)$ $(s = \text{"stench"} \vee s = \text{"wumpus"}) \Rightarrow$ $\text{Noun}(s)$ $(v = \text{"smells"} \vee v = \text{"kills"}) \Rightarrow$ $\text{Verb}(v)$	$\text{sentence}([S1, S2]) :-$ $\text{np}(S1), \text{vp}(S2).$ $\text{np}(S):- \text{noun}(S).$ $\text{vp}(S):- \text{verb}(S).$ $\text{noun}(\text{stench}).$ $\text{noun}(\text{wumpus}).$ $\text{verb}(\text{smells}).$ $\text{verb}(\text{kills}).$ $?- \text{sentence}([\text{wumpus}, \text{smells}]).$ $?- \text{sentence}([S1, S2]).$

Imbogative DCG

- Imbogatesc neterminale cu argumente suplimentare
- Verifica corectitudinea gramaticala
- Ataseseaza semantica
- Adauga expresii / functii care se testeaza

Argument pt semantica

DCG	FOPL	PROLOG
$S(sem) \rightarrow NP(sem1) VP(sem2)$ $\{compose(sem1, sem2, sem)\}$	$NP(s1, sem1) \wedge VP(s2, sem2) \Rightarrow$ $S(append(s1, s2)),$ $compose(sem1, sem2, sem)$	slide urmator

semantica compozitionala

The dog has legs.

(caine *parti* picioare)

The ball is yellow.

(minge *proprietate* galbena)

The ball is red.

(mine *proprietate* rosie)

The dog bites.

(caine *actiune* musca)

sentence(S, Sem) :- np(S1, Sem1), vp(S2, Sem2), append(S1, S2, S),
Sem = [Sem1 | Sem2].

np([S1, S2], Sem) :- article(S1), noun(S2, Sem).

vp([S], Sem) :- verb(S, Sem1), Sem = [actiune, Sem1].

vp([S1, S2], Sem) :- verb(S1, _), adjective(S2, Sem1), Sem = [proprietate, Sem1].

vp([S1, S2], Sem) :- verb(S1, _), noun(S2, Sem1), Sem = [parti, Sem1].

noun(dog, caine).

noun(ball, ball).

noun(legs, picioare).

verb(bytes, musca).

verb(is, este).

verb(has, are).

adjective(yellow, galbena).

adjective(red, rosie).

?- sentence([the, ball, is, yellow], Sem).

Sem = [minge, proprietate, galbena]

Yes

?- sentence([the, dog, bytes], Sem).

Sem = [caine, actiune, musca]

Yes

?- sentence([is, dog, bytes], Sem).

No

?- sentence([the, dog, has, legs], Sem).

Sem = [caine, parti, picioare]

Yes

Verificare corectitudine gramaticală

- Cazuri
 - Subcategorii verbe: complementul pe care îl poate accepta un verb
 - Acord subiect predicat
 - etc.
-
- Parametrizarea neterminalelor

Cazuri

Nominativ (subjective)

I take the bus

You take the bus

He takes the bus

Eu iau autobuzul

Tu iei autobuzul

El ia autobuzul

Acuzativ (objective)

He gives me the book

Imi da cartea

$S \rightarrow NP(\text{Subjective}) VP$

$NP(\text{case}) \rightarrow \text{Pronoun (case)} \mid \text{Noun} \mid \text{Article Noun}$

//

I

$VP \rightarrow VP NP(\text{Objective})$

//

believe him

$VP \rightarrow VP PP$

//

turn to the right

$VP \rightarrow VP \text{ Adjective}$

$VP \rightarrow \text{Verb}$

$PP \rightarrow \text{Preposition } NP(\text{Objective})$

$\text{Pronoun}(\text{Subjective}) \rightarrow I \mid \text{you} \mid \text{he} \mid \text{she}$

$\text{Pronoun}(\text{Objective}) \rightarrow \text{me} \mid \text{you} \mid \text{him} \mid \text{her}$

```
sentence(S) :- np(S1,subjective), vp(S2),  
                append(S1, S2, S).  
np([S], Case) :- pronoun(S, Case).  
np([S], _ ) :- noun(S).  
np([S1, S2], _ ) :- article(S1), noun(S2).  
pronoun(i, subjective).  
pronoun(you, _ ).  
pronoun(he, subjective).  
pronoun(she, subjective).  
pronoun(me, objective).  
pronoun(him, objective).  
pronoun(her, objective).  
noun(ball).  
noun(stick).  
article(a).  
article(the).
```

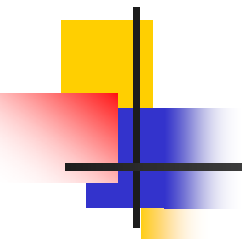

Subcategorii verbe

- Lista de subcategorii: ce complemente accepta verbul; depinde de verb

$S \rightarrow \text{NP(Subjective)} \text{ VP(subcat)}$

$\text{VP(subcat)} \rightarrow$ { subcat = np } VP(np) NP(Objective)
 | { subcat = adj } VP(adj) Adjective
 | { subcat = pp } VP (pp) PP
 | Verb

VP(subcat) → { subcat = np } VP(np) NP(Objective)
 | { subcat = adj } VP(adj) Adjective
 | { subcat = pp } VP (pp) PP
 | Verb

smell	[NP]	smell a wumpus
	[Adjective]	smell awful
	[PP]	smell like a wumpus

is	[Adjective]	is smelly
	[PP]	is in box
	[NP]	is a pit

give	[NP, PP]	give the gold in box to me
	[NP, NP]	give me the gold

died	[]	died
------	----	------

$S \rightarrow \text{NP(Subjective)} \text{ VP(subcat)}$

$\text{NP(case)} \rightarrow \text{Pronoun (case)} \mid \text{Noun} \mid \text{Article Noun}$

$\text{Pronoun(Subjective)} \rightarrow \text{I} \mid \text{you} \mid \text{he} \mid \text{she}$

$\text{Pronoun(Objective)} \rightarrow \text{me} \mid \text{you} \mid \text{him} \mid \text{her}$

$\text{VP(subcat)} \rightarrow$

- $\{ \text{subcat} = \text{np} \} \text{ VP(np) NP(Objective)}$
- $\mid \{ \text{subcat} = \text{adj} \} \text{ VP(adj) Adjective}$
- $\mid \{ \text{subcat} = \text{pp} \} \text{ VP (pp) PP}$
- $\mid \text{Verb}$
- $\mid \text{VP(subcat) PP}$
- $\mid \text{VP(subcat) Adverb}$

VP(subcat) → {subcat = np} VP(np) NP(Objective)
| {subcat = adj} VP(adj) Adjective
| {subcat = pp} VP (pp) PP
| Verb
| **VP(subcat) PP**
| VP(subcat) Adverb

sentence(S) :- np(S1,subjective), vp(S2, Subcat),
append(S1, S2, S).

VP(subcat) → VP(subcat) ... !!!

**vp(S, Subcat) :- Subcat = np, vp1(S1, np),np(S2, objective),
append(S1, S2, S).**

vp(S,Subcat) :- vp1(S1, Subcat), pp(S2), append(S1, S2, S).

vp1([S],np):-verb(S).

verb(give).

verb(make).

2.5 Analiza pragmatica

- Analiza semantica
- Desambiguare
- Interpretare pragmatica – utilizare si efect asupra ascultatorului
- Indexical – refera situatia curenta
- Anafora – refera obiecte deja mentionate

2.6 Ambiguitate

- Lexicala – acelasi cuvant diverse intelesuri
- Sintactica – arbori diferiti de analiza
- Referentiala – referire la obiecte anerioare
- Pragmatica – referire la loc, timp
- Ambiguitati intre semnificatia uzuala si figurativa
 - Metonimie
 - Metafora